

TALEPAPIR – DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Samråd i Børne- og Undervisningsudvalget
Titel	Svar på spørgsmål T
Målgruppe	Børne- og Undervisningsudvalget
Arrangør	Børne- og Undervisningsudvalget
Taletid	6 min
Tid og sted	30. september 2022 kl. 10.30-11.30 i lokale 2-133

Disposition

1. Indledning
2. Teknisk overbooking

1. Indledning

- Lad mig starte med at sige til dem, der sidder og hører med - bare hvis man ikke er opmærksom på det - så er det totalt spin at kalde det for en tvangfordelingsmodel.
- Der har aldrig været frit optag i gymnasierne, og med den nye aftale er det muligt for eleverne at søge ind i hele landet.
- Og efter som der aldrig har været frit optag, så har der altid været mekanismer til at fordele elever og sortere i eleverne i forhold til, hvem der så faktisk kommer ind eller ej.
- Så bare vi lige har den del på plads.
- Jeg ved godt, at de blå partier bliver ved med at kalde det tvang det ene og tvang det andet og tvang det tredje. Men der skal man lige have spinfilteret på, så at sige.
- Så er jeg blevet kaldt i samråd om brugen af teknisk overbooking i forbindelse med fastsættelse af kapaciteter i den nye elevfordelingsmodel på de gymnasiale uddannelser.
- Og det, der bliver spurgt til, er, om jeg kan bekræfte, at de kommende kapacitetsudmeldinger tager udgangspunkt i 28 elever pr. klasse.
- Der bliver også spurgt til, om afskaffelsen af teknisk overbooking hænger sammen med elevfordelingsmekanismen, og hvad det i givet fald betyder for førsteprioritetsopfyldelsen.

- Og endelig så spørges der til, om afskaffelse af teknisk overbooking betyder, at der vil være ledige pladser på overansøgte gymnasier, som ikke må fyldes op med afviste elever
- Som det er ordførerne bekendt, er jeg utrolig glad for, at vi har en lavet en elevfordelingsaftale.
- Det hjælper på de utroligt skæve gymnasier i storbyerne, og så spænder det et sikkerhedsnet ud under gymnasierne i de mere tyndt befolkede egn af Danmark.
- Det er et problem, der er søgt løst - det med de skæve gymnasier i storbyerne - i rigtig mange år uden held, og nu har vi så lavet en model og handler på det.
- Så vil jeg sige, at ifølge Børne- og Undervisningsministeriets nyeste beregninger på baggrund af de beregningstekniske kapaciteter forventes udmeldt senere i dag eller en af de allernærmeste dage.
- Og det forventes, at langt de fleste får opfyldt deres 1. prioritering ligesom i dag, og at prioritetsopfyldelsen samlet set på landsplan vil være omtrent uændret i forhold til tidligere.
- Og det vil sige, at lige så mange elever som tidligere omtrentligt kommer til at få opfyldt deres ønskegymnasium. Det skønnes altså at være ca. 9 ud af 10, der får deres 1. prioritering. Det har det været hidtil, og det vil det også være fremadrettet.
- Og så skal jeg selvfølgelig nævne, at beregningerne er behæftet med usikkerhed, fordi vi beregner på baggrund af gamle søgetal, og man kan ikke vide, hvordan søgemønstrene forandrer sig, når gymnasierne forandrer sig.

2. Teknisk overbooking

- Men den nye elevfordelingsmodel bygger blandt andet på styring af, hvor mange elever det enkelte gymnasium må optage, så u hensigtsmæssig konkurrence om eleverne fjernes, og der skabes en bedre balance mellem land og by.
- Og derfor er det afgørende for modellen, at der er en stram kapacitetsstyring.
- Og kapaciteten den fastsættes på landsplan, så den tager udgangspunktet i det antal ansøgere, der skal fordeles i fordelingsmekanismen til hver gymnasial uddannelse.
- Teknisk overbooking er ikke afskaffet i den nye elevfordelingsmodel.
- Sammen med forligskredsen har vi lagt os fast på en model for teknisk overbooking, hvor det samtidig er muligt at fastholde den stramme kapacitetsstyring, som er nødvendig i elevfordelingsmodellen.
- Begrebet teknisk overbooking dækker over, at en række almengymnasiale institutioner med stx og toårig hf har arbejdet med en kapacitet med en klassestørrelse på over 28.
- Og det har de gjort for at tage højde for frafald, for eksempel hvis det nu skulle være sådan, at en ansøger dumper optagelsesprøven eller fortryder sit uddannelsesvalg.
- Teknisk overbooking har været håndteret ret forskelligt rundt om i landet. Nogle steder har man anvendt teknisk overbooking også varieret år for år.
- Og de erhvervsgymnasiale institutioner med htx og hhx har ikke tidligere været omfattet af kapacitetsstyring og elevfordeling.
- Forligskredsen er blevet enig om en model for teknisk overbooking, der betyder, at de almene gymnasier som udgangspunkt får udmeldt en kapacitet med

afsæt i den klassestørrelse, som det enkelte gymnasium selv har indmeldt i indeværende skoleår, dog anvendes en klassekvotient på mindst 28.

- Det samme kan selvfølgelig gøre sig gældende for hhx og htx, om man gerne vil derhen, men det kræver selvfølgelig, at man selv har et ønske herom.
- Og derfor kan man sige, at den model benyttes ikke som udgangspunkt for de erhvervsgymnasiale, fordi vi endnu ikke har retvisende oplysninger, men de erhvervsgymnasiale har samme mulighed som de almengymnasiale.
- Og derfor vil første ombæring være at få udmeldt en kapacitet med afsæt i en klassestørrelse på 28 elever.
- I næste fase af kapacitetsfastsættelsen vil alle institutioner, det vil sige også de erhvervsgymnasiale, få mulighed for at komme med en indstilling til institutionens kapacitet for det kommende skoleår, og, det vil sige, også dermed hvilken klassestørrelse den ønskede kapacitet skal tage afsæt i.
- Og det vil sige, at der på baggrund af institutionernes ønskede kapacitet kan blive lejlighed til at justere kapaciteterne, hvis det ud fra institutionernes samlede ønsker vurderes relevant.
- Som jeg nævnte indledningsvist, viser ministeriets seneste beregninger, at langt de fleste fortsat får opfyldt deres 1. prioritering med den nye model, og det skønnes at være stort set det samme, som tilfældet har været tidligere.
- Og i øvrigt tyder alt på, at der er færre elever, der kommer til at skulle transportere sig langt for at komme til deres uddannelse. Bare fordi den del har også været ret omdiskuteret, og der går da også nogle ret spøjse myter.
- Men i beregningerne for modellen der er teknisk overbooking indarbejdet. Og ministeriet har ikke lavet beregning på, hvordan det ville have set ud, hvis teknisk overbooking ikke var blevet anvendt.

- Som svar på den sidste del af spørgsmålet - om der på første skoledag vil være ledige pladser i klasserne på overansøgte gymnasier, som ikke må fyldes op med afviste elever - vil jeg sige: På alle gymnasier kan der opstå ledige pladser, uanset om man anvender teknisk overbooking eller ej.
- De ledige pladser, der vil opstå, vil selvfølgelig inden for reglerne kunne udnyttes til at optage ansøgere, der for eksempel har søgt for sent eller er flyttet eller andet.
- Tak for ordet.